

شیعه و دولت صفوی

مؤلف:

مریم رضائی

سرشناسه: رضائی، مریم، ۱۳۵۹ مهر -

عنوان و نام پدیدآور: شیعه و دولت صفوی / مولف مریم رضائی.

مشخصات نشر: تهران: فروش، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۴-۰۰-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: شیعه - ایران - تاریخ - قرن ۱۰ - ۱۲ ق.

رده بندی کد ره: ۱۳۹۶ ن ۷/۶۲۳۳ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۰۰۴۸۲

شماره کتابشناس ملی: ۴۷۱۹۳۸

کتاب شیعه و دولت صفوی

مریم رضائی

ناظر فنی: صدیقه طلایی

صفحه آرا: معین دلاوری

طراح جلد: علی عشقی

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۴۶

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وب سایت: www.hamyari.in

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	بخش اول: مقدمه‌ای بر کتاب
۱۷.....	مفاهیم
۱۷.....	حاکمیت
۱۷.....	حاکمیت ملی
۱۸.....	حکومت
۱۸.....	حکومت دینی
۱۹.....	حکومت شرعی
۱۹.....	دولت
۲۰.....	حاکم
۲۰.....	قلمرو حاکمیت
۲۰.....	قوم
۲۱.....	مشروعیت
۲۱.....	بحران مشروعیت
۲۲.....	جنبش
۲۳.....	جنبش دینی
۲۳.....	سرزمین
۲۴.....	قدرت سیاسی
۲۹.....	بحران سیاسی
۳۰.....	بخش دوم: نگاهی بر تاریخ تشیع در ایران از آغاز تا صفویه
۳۱.....	مقدمه
۳۱.....	سیر تاریخی تشیع در ایران و مراکز و سرزمینهای شیعی
۳۶.....	گرایش به تشیع صفویان و اعلام رسمی آن
۴۲.....	بررسی سیاست مذهبی صفویان

۴۴	بخش سوم: بررسی نقش جنبش‌های شیعی در استقرار دولت صفوی
۴۵	مقدمه
۵۱	جنبش‌های شیعی عصر آغازین صفوی
۵۶	بکتاشیان
۵۸	مرعشیان مازندران
۶۰	حیدریه
۶۱	سربداران
۶۳	تأثیرگذاری سربداران بر قیام‌های مشابه فکری و حمایت از آن‌ها
۶۵	حروقیان
۶۶	تیموریان و نقش آن در توسعه شیعی و جنبش‌ها
۶۸	نقش فقهای شیعه در ظهور «کمر صوری»
۷۰	بررسی نهضت قزلباشان
۷۶	نهضت صفوی
۷۹	نهضت‌های مذهبی و سیاسی معترض در عصر صفوی
۷۹	اکراد یزیدی
۸۰	نهضت مشعشعیان
۸۵	جنبش تبریز
۸۵	جنبش گیلان
۸۶	تقطوبیان
۸۹	نتیجه‌گیری
۹۴	منابع و مأخذ

پیشگفتار

در اوایل سده قرن دهم هجری قمری خاندان صفوی با تکیه بر مذهب شیعه‌ی دوازده امامی، اقدام به تشکیل یک کشور مستقل شیعه و ایرانی نموده و به تقابل با دو حکومت سنی مذهب در دوسوی خود (عثمانی و ازبک) پرداختند. صفویان از آنجا که خود را فرستاده از طرف خداوند می‌دانستند برای رسیدن به مقصود خود تلاش کردند. گروهی از علما نیز که با به وجود آمدن این دولت بارقه‌امیدی برای رسیدن به مقصود و تثبیت موقعیت شیعه در ایران مشروعیتی که حکومت تنها به برکت آن می‌توانست پابرجا باشد، به یاری این حکومت پرداختند، صفویان نیز تنها بر اساس برداشت خود از دین و مذهب عمل نمودند. آنان با بهره‌گرفتن از تجربیات فراوانی که توسط نهضت‌های شیعی قبل فراهم گردیده بود توانستند به راحتی به اهداف خود دست یابند.

گرایش صفویان به تشیع و سپس اعلام رسمیت آن به عنوان مذهب حاکمیت بر ایران از انگیزه‌های سیاسی آغاز و به بسترهای اعتقادی کشیده شد. در حقیقت بین صفویه و تشیع یک سیستم تأثیر گذاری متقابل و نوعی همزیستی برقرار بوده است. هدف اصلی این کتاب تأثیر و چگونگی تأثیر جنبش‌های شیعی در استقرار حکومت شیعی صفویه است. در این کتاب، ابتدا به بررسی سیاسی ایران عصر آغازین صفوی و نیز وجود مراکز سرزمین‌های شیعی در آن عصر پرداخته و سپس نقش جنبش‌های شیعی در پذیرش صفویه مورد کاش قرار گرفته است.

با توجه به اینکه مبنا و اساس تشکیل بسیاری از حکومت‌های مفسد مرکز در ایران مانند حکومت صفویان، جنبش‌ها و گروه‌های مذهبی بوده است در این کتاب به بررسی نقش جنبش‌های شیعی در استقرار دولت صفوی پرداخته شده است. در زمینه نقش جنبش‌های شیعی در استقرار دولت صفوی تاکنون، تحقیقاتی بسیار کمی و به صورت پراکنده در منابع مختلف صورت گرفته و تحقیقی جامع و منسجم راجع به این موضوع گزارش نشده است و به همین دلیل ضرورت آن بیشتر احساس می‌شود. از طرفی بحث و بررسی در مورد نقش جنبش‌های شیعی از آن رو ضروری است که پیشینه‌ی مذهبی مردم این مرز و بوم، رفتارهای اجتماعی

برخاسته از مذهب را نشان می‌دهد و می‌تواند در شناخت علل برخی از رویدادها در نسل‌های بعدی، به مورخان و جامعه‌شناس کمک کند. با آنکه نفس‌آشنایی با تاریخچه مناطق و تواریخ محلی ارزشمند است، معرفی شخصیت‌های تاریخی که بسا در لابه‌لای کتاب‌های قدیم گمنام مانده‌اند و همچنین آشنایی دقیق‌تر با آثار بر جای مانده از آن دوره‌ها، بر ضرورت چنین مباحثی می‌افزاید. لذا در این کتاب به طور خاص و منسجم و با بررسی منابع و کتب تاریخی و همچنین مقالات زوایای مختلف موضوع مذکور مورد کند و کاش قرار می‌گیرد. بعلاوه که نگارش این موضوع، برای دانشجویان و محققان که در موضوعات مشابه تحقیق خواهند کرد مفید خواهد بود.

www.ketab.ir